

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри економіки та
міжнародних економічних відносин
Протокол №2 від 31.08.2022 р.

Завідувач кафедри

_____ Ю.Г. Бочарова

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри іноземної філології,
українознавства та соціально-правових
дисциплін

Протокол № 1 від 01 вересня 2022 р.

Зав. кафедри

_____ С. А. Остапенко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробники: Бочарова Ю. Г.,
д.е.н.,
Зінченко В. М., к.пед.н.

2022 – 2023 навчальний рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	Обов'язкова
Семестр	весняний
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість змістових модулів	2
Лекцій, годин	32
Практичні / семінарські, годин	32
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	86
Тижневих годин для денної форми навчання	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	5,3
Вид контролю	залік

2. Програма навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у поглибленні і розширенні теоретичних знань щодо основ наукових досліджень та академічного письма.

Завдання дисципліни полягає у забезпеченні теоретичної і практичної підготовки здобувачів ВО у сфері основ наукових досліджень та академічного письма: формуванні вмінь та навичок: використання та дотримання теоретичних засад проведення наукових досліджень, методів наукового дослідження, культури наукового мовлення, ідентифікації стандартів та вимог до оформлення результатів наукового дослідження, застосування принципів та рекомендацій організації наукового тексту, аналізу інформаційної бази дослідження, стандартів бібліографічного опису, оцінювання результатів наукового дослідження, академічної доброчесності, культури та етики науковця, дослідження специфіки і форм наукового стилю.

Предмет: особливості академічної культури як базовий компонент науково-дослідної діяльності.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Теоретичні засади проведення наукових досліджень.

Тема 2. Методи наукового дослідження.

Тема 3. Інформаційна база дослідження. Тема 4. Результати наукового дослідження.

Тема 5. Наукове мовлення. Специфіка та форми наукового стилю. Організація наукового тексту.

Тема 6. Стандарти та вимоги до оформлення результатів наукового дослідження.

Тема 7. Укладання бібліографії. Цитування та покликання в науковому тексті.

Тема 8. Академічна доброчесність та плагіат.

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

загальних програмних компетентностей:

здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

здатність генерувати нові ідеї (креативність);

навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

здатність бути критичним і самокритичним;

здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

здатність до адаптації та дій в новій ситуації;

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

здатність до проведення досліджень;

спеціальних (фахових) компетентностей:

здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами;

здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати;

здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач;

здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію;

здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси;

здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення;

здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів;

здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів;

здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів;

здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях;

здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення;

2) досягнення програмних результатів навчання:

асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу;

відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя;

використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів;

застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади);

використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності вільно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно і письмово;

застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач;

виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків;

вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;

застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади);

застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач;

ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники;

виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків;

пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки;

вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів;

використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем; дотримуватися принципів академічної доброчесності;

відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані, систематизувати й упорядковувати інформацію для вирішення комплексних задач професійної діяльності;

використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність;

визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку;

демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей;

вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;

демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах;

демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні

показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення;

оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах;

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

– **знання:**

сутності, різновидів та функцій науки;

сутності, структури, форм, видів, етапів, основ наукових досліджень та академічного письма;

сутності, основних принципів, вимог та інструментів академічної доброчесності, заходи щодо попередження й виявлення плагіату;

знання нормативно-правових актів, положень ДонНУЕТ, якими регламентуються питання академічної доброчесності;

сутності, відмінностей понять «основ наукового дослідження та академічного письма»;

методів теоретичного дослідження;

методів емпіричного дослідження;

спеціальних методів наукового дослідження;

сутності поняття «інформаційна база дослідження», переліку інформаційно-пошукових систем, технологій інформаційного пошуку, укладання бібліографії, цитування та покликання в науковому тексті, вимог до інформаційної бази

дослідження;

сутності, функцій та різновидів наукових публікацій, їх структури;

– **уміння/навички:**

проводити наукові дослідження, презентувати його результати;

застосовувати та обґрунтовувати доцільність використання різних методів наукових досліджень;

формувати інформаційну базу дослідження;

застосовувати різні технології інформаційного пошуку, ефективно користуватися інформаційно-пошуковими системами;

оперувати поняттями «науковий стиль», «науковий текст», «академічна комунікація», «академічне письмо», знати їхні інтегральні та диференційні характеристики;

– **комунікація:**

доносити знання з питань проведення наукових досліджень до усіх зацікавлених осіб;

аргументувати та презентувати результати наукових досліджень;

– **відповідальність і автономія:**

демонструвати соціальну відповідальність за результати проведених досліджень.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	У тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
Змістовий модуль 1. Основи наукових досліджень					
Тема 1. Теоретичні засади проведення наукових досліджень	14	2	2		10
Тема 2. Методи наукового дослідження	18	4	2		12
Тема 3. Інформаційна база дослідження	20	4	4		12
Тема 4. Результати наукового дослідження	20	4	4		12
Разом за змістовим модулем 1	72	14	12		46
Змістовий модуль 2. Академічне письмо					
Тема 5. Наукове мовлення. Науковий текст як форма реалізації наукового стилю мовлення. Організація наукового тексту	22	6	6		10
Тема 6. Стандарти та вимоги до оформлення результатів наукового дослідження	18	4	4		10
Тема 7. Укладання бібліографії. Цитування та покликання в науковому тексті	20	4	6		10
Тема 8. Академічна доброчесність та плагіат	18	4	4		10
Разом за змістовим модулем 2	78	18	20		40
Усього годин	150	32	32		86

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Кількість годин
1.	Семінар-практикум Теоретичні засади проведення наукових досліджень	2
2.	Семінар-практикум Методи наукового дослідження	2
3.	Семінар-практикум Пертінентність та релевантність інформаційної бази дослідження	2
4.	Семінар-практикум Інформаційна база дослідження	2
5.	Семінар– розгорнута бесіда Наукова публікація та її різновиди	2
6.	Семінар-практикум Наукова стаття, тези, есе	2
7.	Семінар-практикум Наукове мовлення	2
8.	Семінар-практикум Науковий текст як форма реалізації наукового стилю мовлення	2
9.	Семінар-практикум Організація наукового тексту	2
10.	Семінар-практикум Стандарти та вимоги до оформлення результатів наукового дослідження	2
11.	Семінар-практикум Підготовка та мовне оформлення публікацій	2
12.	Семінар-практикум Укладання бібліографії	2
13.	Семінар-практикум Робота з інформаційними джерелами. Правила цитування та покликання в науковому тексті	2
14.	Семінар-практикум Бібліографічний пошук. Інтернет як джерело наукової інформації	2
15.	Семінар-практикум Академічна доброчесність як запорука якісної вищої освіти	2
16.	Семінар-практикум Плагіат. Протидія плагіату	2
	Усього	32

4. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид контролю: залік

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються впродовж семестру (100 балів).

**Оцінювання студентів протягом семестру
(очна форма навчання)**

№ теми практичного заняття	Аудиторна робота					Позааудитор- на робота	Сума балів
	Тестові завдан- ня	Виконання практичних завдань теми	Обговорен- ня теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1							
Тема 1	2	1	1	2		2	8
Тема 2		1	1	1		3,5	6,5
Тема 3	2	1	1	2		2	8
Тема 4		1	1	1		3,5	6,5
Тема 5	2	1	1	2		2	8
Тема 6	2	1	1	2		2	8
Разом змістовий модуль 1	8	6	6	10	5	15	50
Змістовий модуль 2							
Тема 7	1	1	1			1	4
Тема 8		1	1	1		1	4
Тема 9	1	1	1			1	4
Тема 10		1	1	1		1	4
Тема 11		1	1	1		1	4
Тема 12		1	1	1		1	4
Тема 13	1	1	1			1	4
Тема 14	1	1	1			1	4
Тема 15	1	1	1			1	4
Тема 16	1	1	1			1	4
Разом змістовий модуль 2	6	10	10	4	10	10	50
Разом							100

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	100
40	30	30	

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами виконання завдань практичного спрямування, а також за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	